Center for Civil Communications
Центар за граѓански комуникации

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО

1 ЈАНУАРИ – 31 ДЕКЕМВРИ 2014 ГОДИНА

декември 2014 год.

НАКРАТКО

2014 година е десетта, јубилејна, година во работењето на нашата организација и втора од спроведувањето на тековната петгодишна стратегија за работењето (2013-2017). Динамичното работење од минатата година продолжи со истото темпо и во 2014 година за што зборуваат следниве сумирани резултати:

- спроведени се 10 истражувања;
- мониторирани се 340 тендери;
- организирани се и спроведени 30-тина обуки;
- обучени се повеќе од 450 микропретпријатија, локални државни службеници, граѓански активисти и новинари;
- издадени се 14 публикации (извештаи, прирачници, анализи и брифови за јавни политики) во 4 050 примероци.
- препорачани се стотина конкретни мерки за потранспарентно работење и за намалување на просторот за корупција;
- неколку од препорачаните предлози за законски измени се усвоени и станаа дел од законската регулатива за јавните набавки;
- остварена е директна соработка со повеќе од 40 општини и 300 локални државни институции од целата земја;
- 2 регионални центри за поддршка на микропретпријатијата од источниот и од вардарскиот регион секојдневно им помагаат на повеќе од 300 микропретпријатија полесно да влезат на пазарот на јавните набавки;
- објавени се повеќе од 100 новинарски текстови за нашите активности и за резултатите од нивното спроведување во голем број медиуми во земјава;
- резултатите и препораките од мониторингот на јавни набавки се преземени и цитирани во извештаи на неколку меѓународни организации (ЕУ, СИГМА и др.).

Во 2014 година продолжи редовниот мониторинг на јавните набавки во земјава, со укажување на слабостите и проблемите во системот на јавни набавки и со предлагање мерки за намалување на можностите за злоупотреби и на просторот за корупција. Проектот во чии рамки се спроведува мониторингот на јавните набавки (Проект на УСАИД за граѓанско општество) се продолжи до 30 август 2016 година.

Докажаната методологија според која ЦГК веќе седум години го спроведува мониторингот на јавните набавки, која беше преземена и претставуваше основа за спроведување на слични активности на регионално ниво, односно во рамките на проектот за мониторинг на јавните набавки во земјите од Западен Балкан, кандидатки за членство во ЕУ.

Освен тоа, во рамките на делувањето на полето на јавните набавки, ЦГК ги интензивираше активностите за олеснување на пристапот на малите и микропретпријатијата до јавните набавки, како предуслов за заживување на

локалниот економски развој во земјата, но и во насока на препораките на Европската Унија за преземање вакви мерки во земјите членки, но и кандидатки за членство во ЕУ.

Во другата главна област на делување на ЦГК – полето на медиумите, 2014 година е значајна поради серијата активности во насока на зајакнување на истражувачкото новинарство и соработката меѓу медиумите и невладините организации во остварување на нивната заедничка општествена улога. Освен тоа, ЦГК продолжи со редовното асистирање на новинарите во остварувањето на нивното право за слободен пристап до информациите од јавен карактер како алатка за поквалитетно информирање на граѓаните. Во овие рамки, ЦГК започна со серија истражувања за важни појави, прашања и области кои ќе се изработуваат во рамките на Програмата на УСАИД за зајакнување на независните медиуми во Македонија а ќе се објавуваат на интернет страницата **www.prizma.mk** за натамошно користење на новинарите и невладините организации. Овој проект е продолжен до декември 2016 година.

При крајот на 2014 година се одржа и работилница на вработените за оценка на начинот и динамиката со која се спроведува Стратегискиот план, како и за подготовка за аплицирањето за институционален грант во рамките на програмата Цивика Мобилитас.

Активностите на ЦГК во 2014 година се спроведуваа во рамките на четири проекти, финансиски поддржани од три донатори: УСАИД Македонија, Европската Унија и Фондацијата „Отворено општество – Македонија“, а кои се спроведуваат во партнерство со девет невладини организации од земјата, регионот и ЕУ.

Подетални информации за проектите, донаторите, партнерите, спроведувањето, активностите, резултатите и постигнувањата може да се добијат на **www.ccc.org.mk**, **www.zabavki.mk** и **www.balkantenderwatch.eu**.

ВИЗИЈА НА ЦГК

Центарот за граѓански комуникации е докажан општествен чинител во демократизацијата на македонското општество, транспарентното и одговорно владеење и подоброто информирање на граѓаните.

МИСИЈА НА ЦГК

Центарот за граѓански комуникации ја развива и ја подобрува комуникацијата помеѓу сите општествени фактори во Македонија за процесите од пошироко значење. Ги мониторира, ги анализира и ги јакне општествените процеси во земјата и во регионот во делот на антикорупцијата и доброто владеење, медиумите и економскиот развој.

ЗА НАС

Центарот за граѓански комуникации е формиран во април 2005 година како невладино, непрофитно и непартиско здружение на граѓани. Во своето речиси осумгодишно дејствување, ЦГК ја фокусира својата работа врз две групи од меѓусебно поврзани активности: (1) мониторинг на државните институции и врз основа на тоа, препорачување мерки и политики за унапредување на работењето и за намалување на просторот за корупција и (2) унапредување на способноста на новинарите и на посебната улога на медиумите и на невладините организации во борбата против корупцијата.

Во оваа насока, ЦГК досега има изработено и предложено неколку стотини конкретни препораки за преземање мерки за унапредување на регулативата и практиката во насока на потранспарентно, поотчетно и поодговорно работење на централната и на локалните власти. Повеќе од половина од препорачаните мерки се преземени, а десетина препораки за конкретни законски измени се прифатени и се станати дел од важечката законска регулатива. ЦГК има обучено повеќе од 250 новинари од националните и од локалните медиуми за истражување и известување за корупција и повеќе од 500 претставници на невладини организации и на локални државни институции.

Претставници на ЦГК редовно учествуваат на работилници и во експертски групи за креирање стратегии и мерки за борба против корупцијата и за други прашања од областите на делување на ЦГК. Досега се спроведени и објавени десетици истражувања и прирачници за работа за сите засегнати страни од областите на делување на ЦГК.

Активностите на ЦГК се, пред сè, насочени кон вработените во државните институции и органи на централно и на локално ниво, кон новинарите, бизнисмените и нивните здруженија, кон претставниците на невладините

организации, како и кон граѓаните на локално и на централно ниво, како крајни корисници на делувањето на организацијата.

Персоналот на ЦГК брои седуммина вработени и неколку постојани соработници – експерти од сферите на делување на ЦГК, а редовно соработува и со други експерти (домашни, регионални и меѓународни). ЦГК има отворено и два регионални центри во Велес и во Штип за поддршка на микропретпријатијата од источниот и од вардарскиот регион, во соработка со локални партнерски организации.

Органите на управувањето и раководењето на ЦГК ги вклучуваат Собранието на здружението, Извршниот одбор и претседателот на здружението.

ПРОЕКТИ И АКТИВНОСТИ И ОСТВАРУВАЊА

Мониторинг на јавните набавки (2008-2015), финансиски поддржан од УСАИД Македонија во рамките на Проектот за граѓанско општество, во партнерство со ФООМ.

Преку директно следење на јавните набавки се детектираат основните слабости во спроведувањето на тендерите и се препорачуваат конкретни мерки за надминување на проблемите, на нерационалното трошење на јавните пари и за стеснување на просторот за корупција.

Во текот на 2014 година:

- Директно се мониторирани повеќе од 300 тендери спроведени од државни институции на национално и на локално ниво.
- Објавени се осум извештаи од мониторингот на јавните набавки со преглед на состојбата, детектирани слабости и простор за злоупотреба и корупција во јавните набавки.
- Препорачани се повеќе од 80 конкретни мерки што треба да се преземат за унапредување на системот на јавни набавки во земјава, било да станува збор за промени во регулативата, било за спроведувањето на јавните набавки.
- Индексот на рационалност, во кој се споредуваат цените по кои различни институции купуваат сосема ист производ или услуга, е изработен за 11 производи/услуги, при што се споредени цените на стотина државни институции. Детектираните значајни отстапувања во цените укажуваат на потребата од порационално трошење на јавните пари преку поефикасни набавки, поголемо истражување на пазарот и поголема соработка и комуникација меѓу државните институции.
- Изработени се три анализи од областа на јавните набавки – две на жалбените постапки и една споредбена анализа на правната заштита во јавните набавки.
- Изработен е Бриф за јавни политики за подобрување на правната заштита во јавните набавки.

Проект на УСАИД за пристап на микропретпријатијата до јавните набавки (2012-2015), финансиски поддржан од УСАИД Македонија, а спроведуван во партнерство со фондацијата „Фокус“ од Велес и здружението „ЕХО“ од Штип.

Преку олеснување на влезот и учеството на микропретпријатијата на пазарот на јавни набавки, се придонесува кон нивен поодржлив развој и подобро искористување на потенцијалите за создавање работни места, раст и иновации.

Во текот на 2014 година:

- На 312 микропретпријатија од 36 општини од источниот, вардарскиот, североисточниот и југоисточниот регион им се дадени повеќе од 1 300 асистенции за учество во постапките за јавни набавки што резултира со склучување на 180 договори за јавни набавки во вкупна вредност од повеќе од 1 милион евра.
- Спроведени се 10 обуки за 100 микропретпријатија за нивно оспособување за учество на јавните набавки.
- Изработено е и дистрибуирано ревидирано издание на водичот за микропретпријатија за учество во јавните набавки.
- Изработено е и дистрибуирано ревидирано издание на Каталогот на фирми со податоци за дејноста, локацијата и контакт на повеќе од 300 фирми учеснички во проектот.
- Спроведени се 14 работилници со 232 претставници на договорни органи од цела Македонија за мерките што треба да се преземат за поголемо учество на микропретпријатијата во јавните набавки.
- Доставени се за примена до повеќе од 300 локални институции препораки за олеснување на пристапот на микропретпријатијата до јавните набавки кои претходно се заеднички дискутирани и прифатени за употреба.
- На специјалната интернет страница www.zanabavki.mk објавени се планираните годишни набавки групирани според дејности на речиси 300 локални институции од 36 општини од четири региони, како и речиси 3 000 огласи за јавни набавки на истите институции.
- Организирана е годишна конференција за јавни набавки за 90 претставници на микропретпријатија од источниот, вардарскиот, североисточниот и југоисточниот регион за проблемите со кои се соочуваат и начините на нивно надминување.
- Разменети се искуства за мерките што се преземаат за поголемо учество на микропретпријатијата во јавните набавки со земји-членки од ЕУ и од соседството.

Кон ефикасни механизми за јавни набавки кај (потенцијалните) земји кандидатки за членство во ЕУ (2013-2016), регионален ИА проект финансиски поддржан од ЕУ, се спроведува во партнерство пет невладини организации од Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Словачка.

Засилување на притисокот од граѓанското општество врз владите на Западниот Балкан да ги елиминираат слабостите во процесот на создавањето ефикасен систем на јавни набавки и да бидат одговорни при трошењето на јавните пари и воспоставување комуникација со засегнатите страни и јавноста со цел да се зголеми разбирањето за барањата и условите на ЕУ во сферата на јавните набавки.

Во текот на 2014 година:

- Спроведена е детална компаративна анализа на студиите на случаи од мониторинг на јавните набавки во земјите од Западен Балкан (потенцијални) кандидатки за членство во ЕУ (Македонија, Србија, Црна Гора и Босна и Херцеговина).
- Изработено е ревидирано издание на анализата за обемот на јавните набавки, законската и институционалната рамка, проценка на ризиците од корупција, препораки за унапредување и споредба со практиките во земји-членки на ЕУ за секоја од земјите-учеснички во проектот.
- Организирана е национална конференција „Јавните набавки во Македонија меѓу реалноста, законот и новите ЕУ директиви“.

Проект за истражувачко новинарство и соработка помеѓу медиумите и граѓанскиот сектор, Програма на УСАИД за зајакнување на независните медиуми во Македонија (2013-2016), спроведуван во партнерство со БИРН Македонија (како носител), Скуп Македонија и емисијата КОД.

Подобрување на соработката меѓу новинарите и граѓанскиот сектор преку заеднички дебати и работилници и придонес кон понезависни истражувачки новинарски приказни преку обезбедување грантови и менторство за истражувачките новинари.

Во текот на 2014 година:

- Објавени се резултатите од спроведениот мониторинг на начинот на кој медиумите известуваат за најважните прашања од поширок општествен интерес одредени од страна на НВОи и новинарите.
- Организирани се серија работилници со новинари и со претставници на невладини организации за подобрување на меѓусебната соработка.
- Десетина новинари се поддржани (финансиски и преку менторство) при изработката на нивните истражувачки приказни на теми од поширок општествен интерес.
- Спроведено е и објавено истражување за економските можности на регионите во Македонија.